

РОЗРОБЛЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ НПФ В УКРАЇНІ

DEVELOPMENT OF CONCEPTUAL APPROACHES TO FORMATION OF STATE POLICY OF DEVELOPMENT OF A NON-STATE PENSION FUND IN UKRAINE

У статті розглянуто базові принципи діяльності недержавних пенсійних фондів, які задекларовані законодавчо. Досліджено ризики і загрози, які можуть виникнути у діяльності НПФ. У статті виокремлено основні причини недостатнього розвитку пенсійних фондів третього рівня пенсійної системи в Україні. Обґрунтовано концептуальні положення формування державної політики розвитку фінансово-ресурсної бази НПФ в Україні (умови, чинники, завдання, напрями, очікувані результати), що сприятиме структурним зрушенням у секторі НПФ, підвищить його ефективність та конкурентоспроможність і в підсумку позитивно вплине на зростання економіки та добробуту населення.

Ключові слова: недержавний пенсійний фонд, державна політика, концепція, активи НПФ, економічна безпека.

В статье рассмотрены основные принципы деятельности негосударственных пенсионных фондов, которые задекларированы законодательно. Исследованы риски и угрозы, которые могут возникнуть в деятельности НПФ. В статье выделены основные причины недостаточного развития пенсионных фондов третьего уровня пенсионной системы в Украине. Обоснованы концептуальные положения формирования государственной политики развития финансово-

ресурсной базы НПФ в Украине (условия, факторы, задачи, направления, ожидаемые результаты), что будет способствовать структурным сдвигам в секторе НПФ, повысит его эффективность и конкурентоспособность и в итоге положительно повлияет на рост экономики и благосостояния населения.

Ключевые слова: негосударственный пенсионный фонд, государственная политика, концепция, активы НПФ, экономическая безопасность.

Basic principles of the activity of non-state pension funds, which are declared legally are regarded in the article. Risks and threats that may arise in a non-state pension funds activity are examined. The main reasons for the insufficient development of pension funds of the third level of the pension system in Ukraine are outlined in the article. The conceptual provisions of the formation of a state policy of the development of the financial and resource base of the non-state pension fund in Ukraine (conditions, factors, tasks, directions, expected results), which will promote structural change in the non-state pension fund sector, increase its efficiency and competitiveness and, as a result, will influence the growth of the economy and the welfare of the population positively.

Key words: non-state pension fund, state policy, concept, non-state pension fund assets, economic security.

УДК 368.914

Теслюк С.А.

асистент кафедри фінансів та кредиту Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Постановка проблеми. Сьогодні пенсійна система України має два елементи: солідарну підсистему і підсистему добровільного недержавного пенсійного забезпечення. Водночас запровадження накопичувальної системи обов'язкового загальнодержавного пенсійного забезпечення в Україні ще відкладається до 2019 року. Недержавні пенсійні фонди – це фінансові посередники, які формують та примножують свої фінансові ресурси для виконання заявлених статутних завдань, функцій та зобов'язань. За такого підходу НПФ потребують пильної державної уваги та ефективного державного втручання з метою регулювання їхньої діяльності. Саме тому розроблення концептуальних підходів до формування державної політики розвитку НПФ є дуже актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і практичні аспекти діяльності недержавних пенсійних фондів перебувають у центрі уваги багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, серед яких слід відзначити Л. Алексєнко, Н.З. Бородіну [6], С. Брагіна [5], Н.В. Вітку, К.А. Грем'яцьку, В. Даценко, О.П. Кириленко, Н.М. Ковальова, Л.В. Козаренко, С.А. Коніщева

[8], В.В. Корнєєва, А.Я. Кузнецову, М.В. Лазебну, О.В. Мелешко, Л.С. Миргородську, А.В. Михайлова, С.В. Науменкову, Н.О. Небабу [10], С.К. Реверчука, Г.М. Терещенка, О.Й. Ткача, Н.А. Цікановську та інших. У дослідженнях науковців неодноразово звертається увага на необхідність удосконалення державної політики у сфері недержавного пенсійного забезпечення в напрямі стимулювання розвитку недержавних пенсійних фондів. Проте ринкові умови функціонування фондів зумовлюють потребу в постійному пошуку раціональних інструментів збалансування інтересів суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення і держави щодо виконання покладених на них законодавством кола зобов'язань.

Постановка завдання. Метою дослідження є сформулювати концепційні засади розвитку державної політики щодо управління недержавними пенсійними фондами в Україні на середньострокову перспективу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У полі зору сучасної державної пенсійної політики мають бути не тільки страхові компанії та комерційні банки, а й недержавні пенсійні фонди. Державні органи влади та управління мають концепту-

ально розглядати НПФ як суб'єктів добровільного пенсійного забезпечення громадян. У ринковій економіці недержавне пенсійне забезпечення реалізує соціально-інвестиційну функцію, тобто формує купівельні і платіжно-розрахункові можливості пенсіонерів і організовує фінансові надходження в економіку у формі інвестицій.

Сьогодні правові основи державної політики у сфері НПФ закладено у Законі України «Про недержавне пенсійне забезпечення» (2004 р.). Вітчизняне законодавство декларує такі чотири базові принципи діяльності НПФ, як: 1) добровільність участі; 2) економічна та соціальна заінтересованість працівників і роботодавців у недержавному пенсійному забезпеченні; 3) інвестиційна діяльність не може бути інтересом вкладників; 4) державне регулювання і нагляд за недержавним пенсійним забезпеченням. Водночас, на нашу думку, до вищезазначених принципів доцільно додати ще й такі: непідприємницький характер діяльності; накопичення пенсійних внесків на вигоду учасників пенсійного фонду; пільгове оподаткування доходів.

Серед концепту законодавчих податкових пільг для НПФ вагомим актуальність і значущість мають такі їх види:

- звільнення адміністраторів та управляючих активами НПФ від оподаткування податком на додану вартість;

- звільнення від оподаткування інвестиційного доходу, що отриманий від операцій з пенсійними активами;

- оподаткування пенсійних виплат за коефіцієнтами 60% від ставки податку на доходи фізичних осіб, а після досягнення 70-річного віку – повне звільнення;

- зачислення на валові витрати підприємства сум внесків, що не перевищують 15% заробітної плати працівника.

Значущість та вагомість розроблення ефективної та дієвої державної політики у сфері чи секторі НПФ підтверджує порівняльний аналіз активів НПФ та ВВП (табл. 1)

Таблиця 1

Фінансові показники діяльності сектору НПФ та необхідність його державного регулювання [7]

Показники Роки	ВВП, млн. грн.	Активи НПФ, млн. грн.	Частка пенсійних активів у ВВП, у %
2006	544153	193,3	0,036
2007	720731	278,7	0,039
2008	948056	482,5	0,05
2009	913345	857,9	0,094
2010	1082569	1144,3	0,106
2011	1302079	1386,9	0,107
2012	1411238	1660,1	0,118
2013	1459931	2089,8	0,143
2014	1586915	2469,2	0,156
2015	1988544	1980,0	0,099
2016	2383182	2198,7	0,089
2017	2982920	2465,6	0,083

Як бачимо, абсолютні показники розвитку економіки та НПФ є на низькому рівні, що не може сприяти наростанню фінансового ринку, що є необхідною умовою зростання НПФ. Водночас державна політика розвитку НПФ в Україні визначає і законодавчо фіксує перелік надійних активів, які наведено в табл. 2.

Державний регулятор має не тільки строго регламентувати набір фінансових інструментів, але й періодично, наприклад, через 5 р., переглядати напрями і структурні елементи активів НПФ, аби стимулювати довгострокові інвестиції та розподіляти ризики між усіма суб'єктами пенсійного інвестування.

Загалом сектор недержавних пенсійних фондів має два елементи: джерело пенсійних внесків (добровільні внески працівників згідно з договором) і отримувача пенсійних внесків (недержавні пенсійні фонди, банки). Учасник цієї системи має можливість отримувати додаткову пенсію.

Таблиця 2

Напрями та структура інвестиційних активів НПФ [1]

№	Фінансовий інструмент	Максимальна частка у загальній вартості активів НПФ, %
1.	Банківські депозитні рахунки та ощадні сертифікати банків	40, але не більше 10 в одному банку
2.	Банківські метали	10
3.	Цінні папери, погашення за якими гарантовано КМУ	50
4.	Облігації місцевих запозичень	20
5.	Облігації українських емітентів	40
6.	Цінні папери іноземних емітентів	20
7.	Іпотечні цінні папери	40
8.	Об'єкти нерухомості	10
9.	Цінні папери одного емітента (крім цінних паперів, погашення яких гарантовано КМУ)	5

За такої моделі діяльності НПФ, по суті, не мають руйнівних ризиків, а тому не можуть збанкрутувати. Однак певних ризиків НПФ все-таки зазнають. І до цих ризиків належать: ризик недовіри, політичний ризик, демографічний, системний, інфляційний, правовий, інвестиційний, репутаційний, ринковий, кібер-ризик, ризики ліквідності.

Отже, система ризиків і загроз у діяльності недержавних пенсійних фондів є унікальною особливістю. І тому цій системі ризиків має протистояти відповідна система економічної безпеки. Однак НПФ не можуть самостійно організувати унікальну або найняти (організувати) відособлену систему безпеки. Адже для цього необхідні значні фінансові ресурси. І тому на захисті НПФ від різноманітних загроз і ризиків має бути держава. Саме державні органи влади й управління мають розробляти, організовувати і пропонувати систему безпеки для НПФ. Розбудова такої системи має базуватися на принципах плановості, безперервності, законності, комплексності, взаємодії, конфіденційності, розумної економності [3, с. 360].

У зв'язку з цим державна система управління ЕБ НПФ – це визначена сукупність її елементів, об'єкти безпеки (види діяльності, фінансова та соціальна інформація), суб'єкти безпеки (зовнішні органи, організації та установи, керівник та працівники НПФ); механізм управління безпекою (закони та нормативні акти, інструменти, стимули, регулятори тощо); організація управління безпекою (цілі, завдання, функції, принципи, стратегії) [3, с. 362].

Вищенаведені концептуальні підходи, ідеї та пропозиції мають бути відображені в Законі України «Про економічну безпеку України» і в законодавчій базі щодо розвитку НПФ.

В умовах економічної нестабільності вагомим значення в реалізації державної політики розвитку НПФ належить такій функції управління, як прогнозування. Прогнозування дає можливість державі передбачити тенденції розвитку НПФ і, зокрема, динаміку їх обсягу та структуру у середньостроковій перспективі. Так, за нашими прогнозами, кількість НПФ у 2018–2019 роках буде зменшуватися і становитиме у 2019 р. 53, а обсяги їхніх активів – 2875,5 млн. грн. Окрім того, за цей період кількість пенсіонерів буде зменшуватися, але меншими темпами, ніж працездатне населення, і становитиме у 2019 р. 11 686,3 тис. осіб. Однак співвідношення між населенням пенсійного і працездатного віку має протилежну тенденцію, у 2019 р. воно буде становити 79,57%.

Інноваційна державна політика розвитку НПФ має бути націлена передусім на підвищення ефективності управління активами НПФ, які здійснюють компанії з управління активами (КУА). Інакше кажучи, держава має сприяти утвердженню високих стандартів у діяльності КУА.

Загалом управління активами НПФ має низку особливостей порівняно з управлінням активами інвестиційних фондів. КУА стосовно НПФ мають виконувати три основні завдання: 1) забезпечити максимальну збереженість або сталість пенсійних накопичень учасників НПФ; 2) залучати грошові внески від нових учасників НПФ; 3) збільшувати пенсійні нагромадження шляхом здійснення прибуткового інвестування пенсійних внесків у бізнес. Завдання КУА щодо управління інвестиційним фондом – забезпечити максимальну прибутковість активів інвестиційного фонду.

На процес і результати управління КУА активами НПФ в Україні суттєво впливають такі чинники:

- затримка з виплатою процентного доходу;
- відсутність необхідної кількості високоякісних активів.

Важливим напрямом удосконалення ДП у секторі НПФ є застосування передового вітчизняного і зарубіжного досвіду щодо організації та управління приватними пенсійними фондами.

Перші пенсійні недержавні фонди появились понад 200 р. тому у кредитно-банківській сфері діяльності Італії. У 1779 р. банк «Монте дей Паски де Сієна» виплачував своїм службовцям пенсії по старості. У XIX ст. всі кредитно-фінансові установи створювали для своїх службовців спеціальні пенсійні фонди.

Діяльність сучасних НПФ має базуватися на таких принципах, як: добровільність фізичних та юридичних осіб щодо створення НПФ; рівноправність усіх учасників НПФ; розмежування та відокремлення активів НПФ від активів інших суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення; залежність розміру пенсійних виплат від суми пенсійних активів, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку учасника НПФ; цільове та ефективне використання коштів НПФ, здійснення інвестиційної діяльності, державне регулювання діяльності НПФ та нагляд за ними.

Одним із вагомих завдань державної політики НПФ є активізація безпекового складника цієї політики з метою підвищення довіри населення до НПФ усіх видів: відкритих, корпоративних та професійних, а також визначення перспективних напрямів удосконалення їхньої діяльності. Державна політика розвитку НПФ має формуватися передовсім під кутом безпеки і довіри до цих фінансових установ.

Необхідно наголосити ще й на такому безпековому аспекті: нині в Україні ще не розроблено загальнодержавної стратегії підтримки і популяризації значущості НПФ серед населення. Сьогодні серед 20 млн. працездатних осіб тільки 2% є учасниками НПФ. Зарубіжний досвід засвідчує, що ці показники мають бути у десятки разів більшими.

В Україні серед 1 млн. роботодавців тільки кожне п'ятисоте підприємство є вкладником

НПФ. Безпека НПФ – це передусім безпека його активів. Основними гарантіями захисту і безпеки НПФ є такі: ліцензування діяльності НПФ, майнова відповідальність (адміністратора, зберігача і засновників), формування резервів покриття ризиків, аудиторські перевірки, державний нагляд, відкритість фінансової інформації. Безпекову спрямованість мають і законодавчі заборони для НПФ: імітувати боргові цінні папери, укладати угоди купівлі-продажу або зміни пенсійних активів з обов'язковою умовою зворотного викупу; надавати майнові гарантії, які забезпечені пенсійними активами. На довіру населення до НПФ істотно впливає його рівень фінансової грамотності. Водночас із метою страхування від збитків НПФ у договорі з КУА необхідно наголосити на зобов'язанні чи вимозі забезпечити мінімальну доходність активів на рівні офіційного індексу інфляції.

У державній політичній стратегії розвитку НПФ в Україні має бути записано, що НПФ мають вагомі переваги над страховими компаніями та комерційними банками, які надають подібні фінансові послуги: НПФ не може збанкрутувати, тому що є державний фінансовий нагляд; НПФ має низку істотних податкових пільг; НПФ не вимагає великої суми першого внеску, внески здійснюються невеликими періодичними платежами і при цьому допускається тимчасове призупинення платежів.

Серед проблем розвитку НПФ головними, які необхідно вирішувати, є такі:

- дефіцит або обмеженість фінансових інструментів, які вигідно і варто вкладати нагромаджені фондом кошти;

- відсутність спеціальних навчально-освітніх бакалаврських та магістерських програм підготовки фахівців спеціально для роботи у НПФ.

Важливим напрямом державної політики розвитку НПФ є формування однакових правил діяльності у секторі недержавного пенсійного забезпечення (НПФ, страхові компанії та комерційні банки). За цих умов активи НПФ зможуть перетворитись у величезний інвестиційний ресурс національної економіки. У конкурентній боротьбі між собою за пенсійні заощадження громадян переможуть ті суб'єкти НПЗ, які будуть мати найбільшу довіру від населення та ефективність власної роботи, а тому забезпечувати учасникам НПФ найбільші добавки до їхніх пенсій у разі досягнення визначеного державою пенсійного віку.

НПФ прогностично долучається не тільки до забезпечення гідної пенсії, а й до формування і розвитку сприятливого інвестиційного клімату в економіці України. Сьогодні НПФ залучають ще незначні обсяги фінансових ресурсів і проводять консервативну інвестиційну політику. Однак є усі підстави стверджувати, що роль НПФ в інвестиційній діяльності України буде зростати. І тому

державна повинна сприяти забезпеченню НПФ надійними та прибутковими інструментами на фінансовому ринку і ринку фінансових послуг. Нині в Україні актуальним питанням для НПФ є забезпечення рівня доходності їхніх активів вище рівня інфляції. Між тим пенсійні активи переважно інвестуються у банківські депозити; акції та облігації вітчизняних емітентів, банківські метали, державні цінні папери, дохід за якими гарантує уряд, або місцеві ради.

Значним стимулятором розвитку інвестиційної діяльності НПФ може бути поява повноцінного ринку землі та формування системи надійного захисту прав споживачів на ринках товарів і фінансових послуг. Важливим є те, що НПФ можуть бути джерелом довгострокових інвестицій в економіку України і тому мають бути під пильною увагою держави, тобто її органів влади та управління. Однак є фактом, що низький рівень доходності пенсійних активів серйозно гальмує розвиток і популярність НПФ.

У розвинутих країнах світу активний розвиток НПФ розпочався наприкінці ХХ ст., і саме тоді задумано було створити недержавну пенсію як додаток до пенсії з державної солідарної та обов'язкової накопичувальної системи, що сприятиме збільшенню відношення пенсійних виплат до заробітної плати працівника до 60% [4, с. 92]. За нашими оцінками, частка НПФ у НПЗ населення має становити 50%.

На нашу думку, основними причинами недостатнього розвитку НПФ в Україні є такі:

- низький рівень довіри населення до НПФ;
- низький рівень доходів громадян та їхніх фінансових можливостей;

- низький рівень доходності пенсійних активів;
- низький інтерес роботодавців до створення та фінансування НПФ;

- низький рівень пропагандистської роботи держави та бізнесу щодо фінансово-економічної та соціальної значущості НПФ;

- низький рівень фінансової грамотності населення;

- слабкий рівень розвитку фінансової економіки, фінансової системи, фінансового ринку і фінансових інструментів.

Перевагою України є те, що тут є можливість залучати зарубіжний досвід і адаптувати його до національних особливостей. Концептуально для нашої економіки заслуговують уваги та запровадження іноземні здобутки щодо організації та управління ефективною діяльністю НПФ.

НПФ – це фінансова установа, яка не веде підприємницької діяльності, але зобов'язана законом здійснювати три види статутної діяльності: накопичення пенсійних внесків учасників, інвестування пенсійних внесків в доходні активи; здійснення пенсійних виплат.

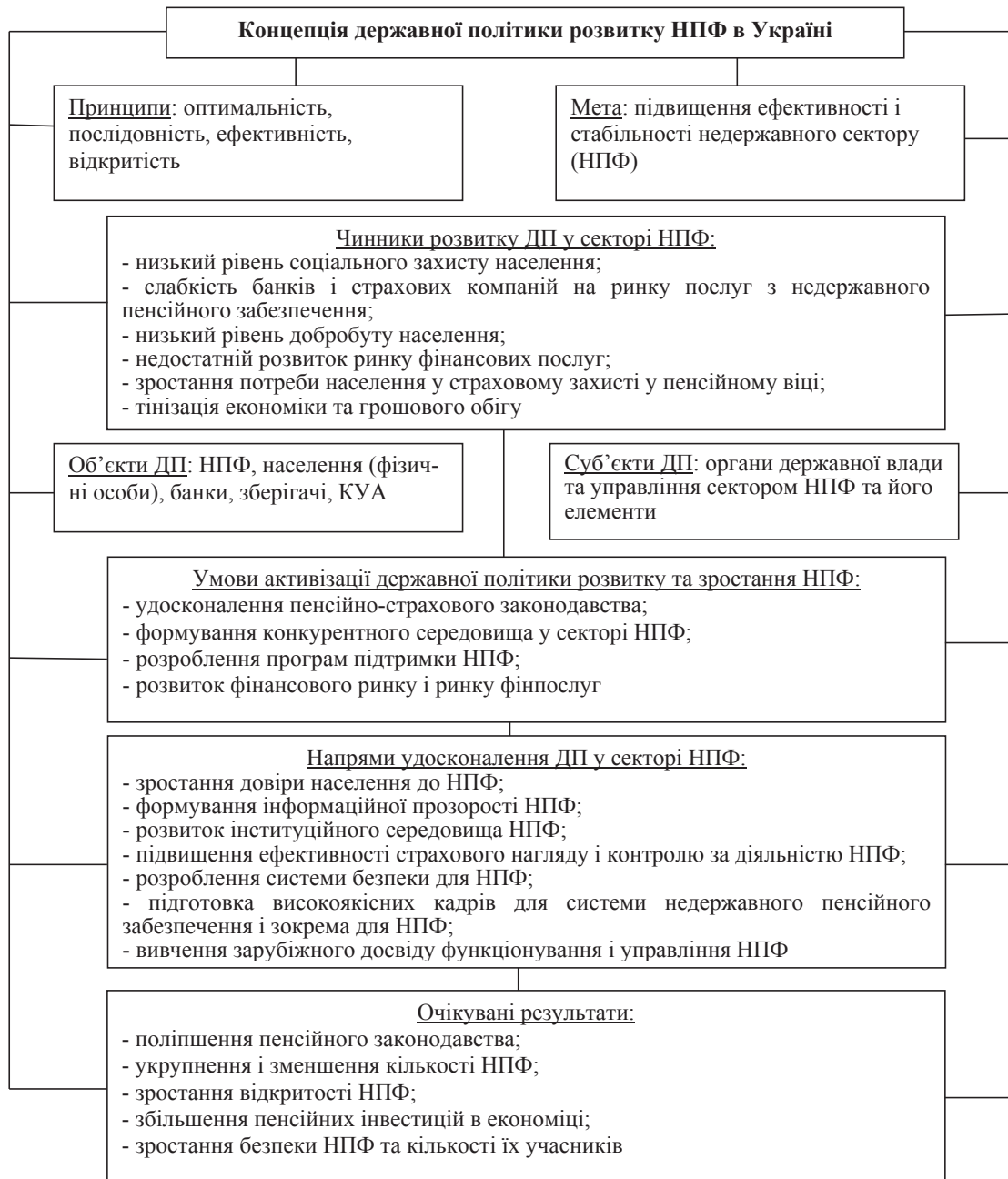

Рис. 1. Концепція державної політики розвитку НПФ в Україні

Вивчення застосування зарубіжного досвіду функціонування НПФ та державної політики його розвитку має бути вагомим стратегічним інвестиційним джерелом підтримки економічного зростання України.

Отже, розроблені концепційні засади, цілі, умови, принципи, завдання, чинники і напрями, очікувані результати удосконалення державної політики у секторі НПФ сприятимуть структурним зрушенням у секторі НПФ, які посилюють його ефективність і конкурентоспроможність, що позитивно відобразиться на розвитку економіки і зростанні добробуту населення.

Висновки з проведеного дослідження. Сукупності загроз, які виникають в діяльності

НПФ, має протистояти відповідна система економічної безпеки. Оскільки НПФ самі не можуть створити власну систему економічної безпеки, то її має запропонувати держава. Державна система управління економічною безпекою НПФ має включати такі елементи, як: об'єкти безпеки (види діяльності, фінансова та соціальна інформація), суб'єкти безпеки (зовнішні органи, організації та установи, керівник та працівники НПФ), механізм управління безпекою (закони, нормативні акти, інструменти, стимули, регулятори тощо), організація управління безпекою (цілі, завдання, функції, принципи, стратегії). Розроблені концепційні засади розвитку державної

політики у секторі НПФ та їх фінансово-ресурсної бази (мета, принципи, чинники, об'єкти, суб'єкти, умови активізації, напрями удосконалення, очікувані результати) сприятимуть структурним змінам, які у підсумку посилять їхню економічну та соціальну ефективність.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 № 1057- IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>
2. Яворська Т.В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Автореферат дис. на здобуття наукового ступеня доктора екон. наук. Львів, 2013. 36 с.
3. Лазур П.Ю. Державне регулювання малого і середнього підприємництва. Львів : «Новий Світ-2000», 2006. 400 с.
4. Третяк Д. Суперечності розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні / Д. Третяк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2014. № 1. С. 89–93.

5. Брагін С. Недержавні пенсійні фонди на неефективному фондовому ринку: приклад України / С. Брагін, О. Макаренко // Вісник НБУ. 2011. № 2, с. 44–47.
6. Бородіна Н.З. Українська пенсійна реформа в контексті досвіду країн Центрально-Східної Європи та СНД / Н.З. Бородіна // Вісник Львівської державної фінансової академії. 2010. № 18. С. 193–197.
7. Національна Комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
8. Конищев С.А. Применение стратегии иммунизации при управлении инвестиционным портфелем негосударственного пенсионного фонда / С.А. Конищев, Л.Р. Мурзаева // Управління розвитком. 2010. № 3 (79). С. 104–105.
9. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні / Н.Б. Болотіна. К. : Знання, 2005. 260 с.
10. Небаба Н.О. Вплив макро- та мікроекономічних чинників на розвиток недержавного пенсійного забезпечення в Україні / Н.О. Небаба // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2014. Вип. 38. – С. 360–366.
11. Талько М.О. Діяльність недержавних пенсійних фондів в Україні / М.О. Талько // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2013. Вип. 1. С. 52–55.

ECOLOGICAL COMPONENT OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY AND ITS IMPACT ON THE MARKET VALUATION OF THE COMPANY

ЕКОЛОГІЧНИЙ СКЛАДНИК КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РИНКОВУ ВАРТІСТЬ КОМПАНІЇ

UDC 336.25

Чепка V.V.

PhD, Professor

Chair of Corporate Finance and Controlling

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Sudak G.G.

Student

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

The article deals with the study of the essence of corporate social responsibility (CSR) as an alternative form small, medium (SMEs) and large "green" projects financing for enterprises. Taking into account current economic and political situation in Ukraine, the paper considers the advantages of CSR as one of the most prospective methods of fundraising for enterprises, namely for a SMEs and large "green" projects of different businesses.

Key words: corporate social responsibility, environment, social, governance, business, project, sustainable development, strategy.

У статті висвітлено прагматичні проблеми дослідження сутності корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) як інноваційної форми фінансування «зелених» проектів підприємств. Доведено переваги застосування КСВ як одного з найбільш перспективних способів залучення коштів малими, серед-

німи та великими підприємствами у сучасних економіко-політичних реаліях України.

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність, довкілля, управління, бізнес, проект, сталий розвиток, стратегія.

В статті отражены прагматичные проблемы исследования сущности корпоративной социальной ответственности (КСО) как инновационной формы финансирования «зеленых» проектов предприятий. Доказаны преимущества применения КСО как одного из наиболее перспективных способов привлечения средств малыми, средними и большими предприятиями в современных экономико-политических реалиях Украины.

Ключевые слова: корпоративная социальная ответственность, окружающая среда, управление, бизнес, проект, устойчивое развитие, стратегия.

Statement of the problem. Over the past several decades, corporate social responsibility (CSR) has grown from a narrow notion into a complex and multifaceted concept. Every day more corporations and investors consider CSR in decision-making process. The article outlines the

evolution of CSR concept and its ecological component in particular as well as its influence on a stock market and market capitalization of a company. Also examined features for companies, which consider CSR in its operations and opportunities for Ukrainian businesses.